

Fővárosi Ítéltábla

4.Kf.27.065/2008/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Szepesi & Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szepesi István ügyvéd) által képviselt **Televízió Zrt.** felperesnek a jogtanácsos által képviselt Országos Rádió és Televízió Testület (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság ítélete ellen a felperes által 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (azaz negyvenezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a határozatában megállapította, hogy a felperes a adásával megsértette a Rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 5/B.§-ának (3) és 5/C.§-ának (2) bekezdésében, 2006.

november 14. és 15. napján az Rttv. 5/A.§-ának (2) bekezdésében foglaltakat azáltal, hogy a kiskorúak személyiségfejlődésének kedvezőtlen befolyásolására alkalmas módon destruktív magatartás mintákat közvetített a kiskorúak felé, melyet III-as kategóriába kellett volna sorolni, és azt valamint előzetesét is, csak 21:00 és 05 óra között lehetett volna sugározni, ezért az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdés c) pontja alapján műsorszolgáltatási jogosultságának gyakorlását 10 perc időtartamra felfüggesztette. Az alperes a határozatának indokolásában részletezte a műsorszámokban elhangzottakat, amelyek bemutatásra kerültek, és mely alperesi álláspont szerint olyan elemet tartalmazott, amelyek a kiskorúak személyiségfejlődését kedvezőtlenül befolyásolta. A szexualitásra közvetlenül utaló jelenetek, gyakori partnerváltás, vagy hármásban folytatott aktus, félreérthető módon jelentek meg, nem ítélték el kellő súllyal a torz életfelfogást, miszerint a pénz szerepe elsődleges lenne a partner kapcsolatban, mindezek a kiskorúak fejlődésében morális zavart okozhatnak az értékrendszerük és világképének kialakulása szempontjából. Az alperes utalt arra is, hogy a 2006. évben összesen 20 alkalommal szankcionálta a felperest a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendelkezések megsértése miatt, ezért döntött a szankció ilyen jellegű kiszabásáról és mértékéről.

A felperes keresetében a jogsértés elkövetését vitatta, a határozat megváltoztatását a jogsértés és a kiszabott szankció mellőzését kérte.

Az alperes érdemi nyilatkozatában a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az alperesi határozatban kifejtettekkel egyetértve a perbeli műsorszám megtekintése után az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a kifogásolt közel 10 percnyi műsoridőben a vendégek és a műsorvezető által elmondottakban észrevehető volt az erőteljes szexuális hatás, gyakori volt a szexualitásra való szóbeli utalás, az anyagiasság visszatérő hangsúlyozása, mely egyéb más emberi értékekkel szemben káros üzenetet közvetít egy olyan kiskorú számára, akinek még értékrendje kialakulóban van. Az elsőfokú bíróság a jogsértés megállapítása mellett a többi vonatkozásában azt is rögzítette, hogy az alkalmazott szankció és annak mértéke elfogadható tekintettel a tárgy évben több alkalommal került sor a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendelkezések megsértése miatt a szankciók alkalmazására. Azt is megállapította, hogy az alperes helytállóan gyakorolta a fokozatosság elvét. A határozat alapját képező műsorrészlet összesen 10 percet tett ki, így arányos mértékű a műsorszolgáltatási jog 10 perces felfüggesztése, annak mérséklésére nem látott okot.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes a kereseti kérelmével egyezően az alperes határozatára kiterjedően az ítélet megváltoztatását kérte. Továbbra is vitatta a jogsértések elkövetését. Fenntartotta, hogy a kifogásolt műsor az Rttv. rendelkezéseinek megfelelően került közzétételre, az Rttv. 5/B.§-ának (2) bekezdésében meghatározott, II. kategóriába sorolandó műsorszám, és nem az 5/B.§ (3) bekezdése szerinti III. kategóriába tartozó, hiszen a kifogásoltak nem

alkalmasak a kiskorúak fizikai, szellemi és erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, ebből következően nem volt indokolt a II. kategóriánál magasabb kategóriába sorolni. A II. kategóriába tartozó műsorok közzétételéhez ugyanakkor nem tartozik időkorlát. Előadta, hogy a Show műfaja talk-show, amelyben a szereplők életszerűen előadott történeteiken, a történetekhez való műsorvezetői hozzáálláson, reakciókon, a történet és az ahhoz kapcsolódó szereplőkön keresztül mutat be számos társadalmi problémát, illetve olyan élethelyzeteket, amelyekkel nap mint nap találkozhatunk. Az elsőfokú ítélet megállapításaival szemben a felperes álláspontja szerint a műsorszám, így a műfaji jellegzetessége is alkalmas arra, hogy az érzékenyebb témákat, esetlegesen devianciákat kellő formában tárja a nézők elé, s ennek kizárását semmi sem indokolja. A II. kategóriába sorolt műsorszám az általános nézőközönség részére készült, annak megtekintése azonban a 12 éven aluliak számára nagykorú felügyelete mellett volt ajánlott arra tekintettel, hogy tartalmazhatott olyan elemet, amelynek önálló értelmi és érzelmi feldolgozása a gyermekek számára nehézséget jelenthetett. A műsorszám sugárzásának időpontjában a szülők nagy része otthon tartózkodik és a gyerekek felelősségteljes nevelése folytán segíti az értelmezést, mely a kiskorúak számára a médiatartalmak megfelelő elfogadását és szelekcióját eredményezi. Nem fogadta el az alperesi határozati indokolásában kifejtett azon álláspontját, hogy a műsor destruktív magatartás mintákat közvetített volna a kiskorú nézők felé, ezzel szemben fontos az, hogy a műsor foglalkozzon olyan témával, mint a kapcsolatok kialakítása, a komoly tartós kapcsolat fontossága, valamint az, hogy hogyan lehet segíteni abban, hogy a fiatalok társat találjanak maguknak. Sok esetben a szülő nem, vagy csak ritkán beszél gyermekével erről a témáról, s a műsor segítheti ennek pótlását. Ahol a szexualitás burkoltan meg is jelent, ott a szerkesztők oldani próbálták a hangvételt ezen téma komolysága mellett. Utalt arra, hogy az alperesi Testület 1494/2002. (X.17.) számú határozatában nem tiltja a szexualitás megjelenését a II. kategóriába sorolt műsorszámok esetében, azzal, hogy a műsorszolgáltatónak figyelemmel kell lennie a serdülés időszakára, nemi szerepek eltanulását elősegítő példaképek keresése a jellemző és kerülendő az olyan műsorszámok, amelyeket a nemi szerepeket illetően negatív kliséket terjesztenek, a partnerkapcsolatban nem az egyenrangúságot hirdetik, míg a III. kategóriás műsorszámokkal kifejti, hogy károsak lehetnek azok a műsorszámok, amelyekben a szexualitás tisztán az ösztöni kielégülés eszközeként jelenik meg, ezeket az ajánlásokat azonban a tárgyi a határozattal érintett műsorszámban figyelembe vette, ugyanis nem a szexualitásra helyezték a hangsúlyt, nem ez volt a műsor központi eleme, témája, a műsor nem terjesztett negatív kliséket és nem irányult a partnerkapcsolatokban az egyenrangúság degradálására. A műsorvezető hozzáállásával kapcsolatosan pedig kifejtette, hogy az megtett mindent annak érdekében, hogy a szexuális elemek kirívó részét csökkentse. A műsorszolgáltató ügyelt arra is, hogy a nagykorú jelenléte megfelelő támpontot nyújtson a 12 éven aluliak számára a II. kategóriának megfelelően, az esetlegesen felmerülhető kérdések a szereplőkkel vagy viselkedésükkel kapcsolatban még nem minősíti a műsorszámot magasabb kategóriába. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a kifogásolt műsorszám, a bemutatott szereplők által elmondottak a legcsekélyebb mértékben sem voltak alkalmasak arra, hogy a fiatal nézők személyiségfejlődésére

káros hatással legyen. A műsorban elhangzottak megértése nem jelenthetett nehézséget a 12-16 éves kiskorúak számára, azaz egészséges fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésükre káros hatással nem bírt. A műsorban felmerült érzékeny témákat nem kezelték olyan módon, hogy az alkalmas lehetett volna a serdülők személyiségfejlődésének káros befolyásolására.

A felperes párhuzamot vont a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.065/2004/3. (véltetően 2.Kf.27.065/2004/3.) számú ítéletével, helybenhagyott elsőfokú ítélettel, melyben az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezte az alperes határozatát hasonló témában, és a másodfokú ítéletben kifejtettek szerint egy adott műorszám korhatárba sorolását nem kizárólag egyes kiragadott elemek alapján kell megítélni, hanem azok összhatását kell szemlélni. Fenntartotta, hogy az alperes a joghátrány tekintetében sem a választott szankció, sem annak mértéke vonatkozásában nem tett eleget indokolási kötelezettségének.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Fenntartotta a határozatában kifejtett álláspontját a jogsértés vonatkozásában. A műorszamban elhangzott és látott kijelentések megtévesztő, félreérthető, torz mintát közvetítenek a férfi és a nő közötti egységes kapcsolatról, a műorszamban megjelenő életvezetési modellek példaerejét növelte, hogy a szereplők közül többen fiatalok voltak, korban közel álltak a 16 év feletti közönséghez, így az általuk prezentált mintákat a serdülő nézők saját hétköznapijakra vonatkoztatható igazodási pontként tekinthették. A televízió keresztül könnyen elérhető szexuális információ akkor nem rejt veszélyeket, ha az a kiskorú fejlődési szintjének megfelelően nyújt tájékoztatást. Határozatának a 10-11.-ik oldalán részletesen kifejtette álláspontját a szankció típusára és mértékére és az elsőfokú ítélet is rögzíti a fokozatosság elvének helyességét. Az alperes az ellenkérelmében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság perköltséget javára nem állapított meg annak ellenére, hogy pernyertes lett azzal indokolva, hogy a tárgyaláson nem jelent meg, de a perköltség fogalmába nem csupán a tárgyalásokon való személyes jelenlét költsége tartozik bele, hanem ezen kívül egyéb más kiadás is, pl. a nyilatkozat előkészítésére fordított idő, beadványok elkészítéséhez szükséges irodaszer, vitatott felvétel rögzítése, jelen esetben dvd lemezen, ezen egyéb kiadások nyilván nem merültek volna fel, amennyiben a felperes az eljárásra nem ad okot. Erre tekintettel úgy az elsőfokú, mint a másodfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő, kérelmét az ellenkérelmében fogalmazta meg.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból okszerű következtetésre jutott, indokolásával az adott műorszám minősítése vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla mindenben egyet értett, azt a felperes fellebbezésében előadott érvekkel nem döntötte meg.

A jogalkotó a kiskorúak védelme érdekében iktatta be azokat a rendelkezéseket, amelyek betartását ellenőrizte az alperes. A műsorszámok kategorizálásáról az alperes 1494/2002. (X.17) határozata rendelkezik, meghatározva az 5/B.§ szerinti minősítésnél irányadó szempontokat. A műsorszámok minősítésénél a műsorszolgáltatónak szem előtt kell tartania, hogy a gyermek fejlődésében meghatározó jelentőséget tulajdonítanak a tizenkettő és a 16 év közötti életkornak, miután erre az időszakra tehető a gyermek világképének és értékrendszerének kialakulása. E határozat indokolása szerint az ifjúság eszményképeket keres, amely számára követendő példa lehet, a televíziós hősök pedig azonosulási igényt ébreszthetnek. Ebből következően az ilyen módon besorolt műsorszámok nem csábíthatnak olyan hősökkel való identifikációra, akiket antiszociális, destruktív vagy erőszakos viselkedésformák jellemeznek, valamint nem sugallnak kettős értékrendet, amely a gyermekben identitászavart, morális bizonytalanságot kelthet.

Az Rttv. 5/B.§-ának (3) bekezdése szerint, azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a III. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott. Az 5/C.§-ának (2) bekezdése szerint a III. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva 21:00 és 05 óra között tehető közzé, és az 5/A.§-ának (2) bekezdése tiltja a műsorelőzetés közzétételét olyan időszakban, amikor az általa bemutatott, ismertetett műsorszám nem lenne közzétehető.

A fellebbezésben előadott felperesi álláspontot a másodfokú bíróság nem osztotta. A perbeli esetben a tényállás adott volt, a közreadott műsor besorolása volt vitatott és ennek feloldásához az elsőfokú bíróság figyelembe vette a rendelkezésére álló bizonyítékokat. Nem kiragadott rész elemzés történt, hanem a határozatban kiemelt jelenetekkel alátámasztotta a jogsértés megvalósítását, azzal, hogy a műsorszámban a közvetlen és közvetett módon utaló szexualitással a párkapcsolatot nem az elfogadott erkölcsi normáknak megfelelően mutatta be. A média szerepéhez tartozik valóban az is, hogy foglalkozzon olyan témával mint a kapcsolatok kialakítása, de annak is nevelő hatása kell hogy legyen, nem destruktív. A 12 éven aluliak számára a kapcsolat kialakítása idő előtti téma, de hatással lehet a későbbi erkölcsi fejlődésükre, éppen ezért ez érzékenyebb témákat, esetlegesen devianciákat indokolt a megfelelő korhatárú nézők elé kellő formában tárni. A műsorszámot műfajától eltekintve kell besorolni, ennek folytán a műsorszámban bemutatott témához igazodóan kell megfelelő időben közreadni. Az alperes helyesen állapította meg, hogy a közreadott filmet III. kategóriába kellett volna sorolni és e kategóriának megfelelő időben kellett volna közreadni, illetve előzetesét ismertetni.

Az alperes határozata a jogalap tekintetében jogszabályt nem sértett, ezért azt helyesen tartotta hatályban az elsőfokú bíróság a kereset elutasításával.

Az Rttv. rendelkezéseinek megsértése miatt, az alperes az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdés a/-f/ pontjaiban taxatív felsorolt szankciók közül a c/ pont alapján mérlegelési jogkörében alkalmazta a szankciót, és ahogyan arra a bírói gyakorlat már rámutatott a fokozatosság elve szerinti szankcionálást az Rttv. kötelezően nem írja elő, ettől eltekintve figyelemmel volt a korábbi jogsértésekre, mérlegelési jogkörében hozott döntése megfelelt a Pp. 339/B.§-ában foglalt követelménynek.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnik, hogy miért nem rendelkezett az alperes perköltségéről, továbbá e vonatkozásban az alperes fellebbezést nem terjesztett elő, ennek hiányában a döntés jogszerűségét a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta, csupán a másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére kötelezhette a felperest a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján. A feljegyzett fellebbezési illetéket a felperes a 6/1986. (VI.26) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles viselni.

Budapest, 2008. évi május hó 22. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, **Dr. Losonczy Erzsébet** s.k. előadó bíró,
Huszárné dr. Oláh Éva s.k. bíró

A kiadmány hitelül: